

Beleidsplan voor een VEILIGE KERK van de Hervormde gemeente Werkhoven.

1. Inleiding

Meldingen van (machts-)misbruik en (seksueel) grensoverschrijdend gedrag (in woord en daad) in de samenleving zijn haast aan de orde van de dag. Ook kerken ontkomen daar niet aan, terwijl juist een christelijke gemeente een veilige plek zou moeten zijn. Binnen de Protestantse Kerk is daarom beleid voor een veilige kerk ontwikkeld. Binnen onze Hervormde gemeente Werkhoven willen we daar ook handen en voeten aan geven.

Na de aanstelling van twee interne vertrouwenspersonen (IVP) geven we daar door middel van dit beleidsplan verder vorm aan.

Er wordt een commissie Veilige Kerk gevormd met vertegenwoordigers uit diverse geledingen van de gemeente. De IVP's maken deel uit van deze commissie. De commissie staat onder toezicht van de kerkenraad en voert de door de kerkenraad gevraagde taken uit. Als vangnet voor zowel de kerkenraad als de IVP's fungeert het Meldpunt SMPR.

2. Bewustwording

De basis voor het beleid is bewustwording binnen de gemeente. Bewust zijn van machtsongelijkheid onder gemeenteleden en de effecten daarvan. Machtsongelijkheid bestaat bijvoorbeeld in contacten tussen ambtsdragers en gemeenteleden, groepsleiding en deelnemers in het jeugdwerk, en binnen andere contacten van vrijwilligers met gemeenteleden. Het effect kan zijn dat iemand met meer macht grensoverschrijdend gedrag vertoont, waardoor het gevoel van veiligheid van de ander wordt aangetast.

- Wij erkennen dat grensoverschrijdend gedrag ook in de eigen gemeente kan voorkomen.
- Wij zijn ons bewust dat alle gemeenteleden recht hebben op een veilige gemeente.
- Wij houden de aandacht voor het onderwerp vast: op beleidsniveau jaarlijks agenderen van 'veilig jeugdwerk' en 'veilige gemeente'; wat doen we, wat gaat goed en wat kan beter.
- Wij zien erop toe dat in bijeenkomsten (gespreksgroepen, clubwerk, catechese) zo nu en dan gebruikgemaakt wordt van activiteiten en werkvormen die bewustwording over veiligheid bij de gemeenteleden, van oud tot jong, vergroot.
- Jaarlijks worden in de diverse clubs de omgangsregels (zo zijn onze manieren) besproken, vastgesteld en gehandhaafd.
- We werken aan een cultuur waarin het gewoon wordt elkaar aan te spreken als grenzen worden overschreden. Wij zijn er ons daarbij van bewust dat die grens per gemeentelid verschillend kan liggen.

3. Preventie

Instrumenten

- **Benoemen van vertrouwenspersonen**

- Nadat zij daarvoor zijn gevraagd door de Kerkenraad; de training voor IVP bij het Meldpunt hebben doorlopen zijn in de kerkenraadsvergadering van oktober 2025 twee vertrouwenspersonen formeel aangesteld.

- **Zorgvuldige selectie van vrijwilligers.**

- Met ingang van januari 2026 wordt voor alle functies (conform Generale Regeling 16 (artikel 2, lid 2)) een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) gevraagd.
- De kerkenraad maakt de lijst bekend van de functies waarvoor – naast de ambten – de VOG moet worden overgelegd. Niemand – van 16 jaar of ouder- kan werkzaam zijn in een ambt of functie (welke genoemd staat op deze lijst) zonder de VOG. Zie bijlage 4.
- De VOG heeft een bereik van vier jaren. Bij herbevestiging of her-aanstelling na minimaal vier jaren dient opnieuw een VOG aangevraagd te worden.
- Voorafgaand aan de VOG-aanvraag en aanstelling, wordt de voordracht (van functies op bovengenoemde lijst) getoetst voor
 - Jeugdwerkers bij de jeugdouderling
 - Catechese bij de predikant
 - Overige vrijwilligers bij de betreffende wijkouderling.

- **Ondertekenen van de gedragscode**

- Van hen, van wie ook een VOG wordt verlangd, wordt ook gevraagd bij aanvang van de op te nemen taak van de door de Kerkenraad vastgestelde gedragscode kennis te nemen en deze te onderschrijven. Dit doen ze door hun aanvraag voor V.O.G. in gang te zetten. Zie bijlage 1.

4. Taken IVP en Interventie

De vertrouwenspersoon heeft de volgende taken:

- **Opvang en begeleiding:** de IVP functioneert als eerste aanspreekpunt voor melders. In overleg en eventueel onder advisering van het Meldpunt kan de IVP de melder gedurende het traject begeleiding bieden
- **Advisering:** De IVP adviseert melder over een eventueel vervolgtraject
- **Signaleren:** De IVP geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de kerkenraad rondom gesignaleerde knelpunten en preventie activiteiten
- **Informereren:** De IVP heeft jaarlijks overleg met de kerkenraad en legt daarbij verantwoording af middels een jaaroverzicht.
- **Voorlichting en preventie:** De IVP stimuleert de kerkenraad en alle personen bij pastoraat, diaconaat en jeugdwerk te werken volgens de gedragscode, afspraken en omgangsregels en te werken aan een aanspreekcultuur.

Voor interventie wordt gebruik gemaakt van de Routekaart en Meldprotocol van PKN:

[Routekaart voor plaatselijke vertrouwenspersonen](https://protestantsekerk.nl/download26610/)
<https://protestantsekerk.nl/download26610/>

5. (Na)zorg

- In preek en liturgie rekening houden met slachtoffers van machtsmisbruik of andere misstanden (woordkeuze in gebeden, liedkeuze).
- Nazorg en pastorale zorg geven aan slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag in de gemeente.
- Nazorg en pastorale zorg geven aan daders van grensoverschrijdend gedrag in de gemeente. Dit kan niet dezelfde persoon zijn die het slachtoffer begeleidt.

Sommige gemeenteleden zijn slachtoffers of daders van incest, huiselijk geweld, vormen van machtsmisbruik en bedreigende situaties in het werk (ambulancepersoneel, militairen, politie, werkenden in de zorg en hulpverlening) of elders of van criminaliteit. Wij zorgen ervoor dat ook zij zich in de gemeente veilig kunnen voelen.

6. Communicatie

- **Kerkbode**
 - Het beleid rond Veilige Kerk zal minimaal tweemaal per jaar door middel van een artikel(tje) in de Kerkbode onder de aandacht van de gemeenteleden worden gebracht. In de colofon van de kerkbode komen de bereikbaarheidsgegevens van de in- en externe vertrouwenspersonen terug.
- **Website**
 - Het beleid rond Veilige Kerk en de taken en bereikbaarheid van de IVP's en het Meldpunt SMPR zullen op de website te vinden zijn.
- **Jeugd**
 - Om de jeugd te bereiken worden posters opgehangen in de kerk en wordt met de jeugdwerkleiders afgestemd hoe de 'veilige kerk' onder hun aandacht wordt gehouden.
 - Op de clubs en in de catechese groepen zal het gesprek hierover jaarlijks op de agenda komen.
 - In het jeugd- en kinderwerk (bv. crèche) wordt als uitgangspunt altijd 'vier ogen' gehanteerd.

7. Vasthouden van beleid

De vertrouwenspersonen volgen jaarlijks netwerkbijeenkomsten en toerustingsdagen. De opgedane kennis verwerken zij in het (jaar-)plan.

Jaarlijks verantwoorden de vertrouwenspersonen zich door middel van een jaarverslag, dat zij met de klankbordgroep evalueren en zo nodig de plannen bijstellen. De vertrouwenspersonen leggen jaarlijks verantwoording af bij de kerkenraad en bespreken daar de (bijgestelde) plannen.

Dit beleidsplan is vastgesteld in januari 2026 door de kerkenraad van de Hervormde Gemeente Werkhoven.

Bijlage 1

Gedragscode voor kerkelijke vrijwilligers van de Hervormde Gemeente Werkhoven

Kerkelijk vrijwilliger ben je als je in de gemeente een functie hebt met verantwoordelijkheid voor andere mensen (bv kinderen, jongeren, catechisanten, mensen die je bezoekt). Je krijgt in zo'n functie het vertrouwen van de gemeente, en van degenen met wie je werkt. Alle gemeenteleden moeten zich veilig kunnen voelen bij ons. En daar zijn we als ambtsdragers en vrijwilligers samen verantwoordelijk voor.

Daarom wil de kerkenraad graag afspraken maken over hoe we met elkaar omgaan. Dat helpt om ongewenst gedrag te voorkomen (zoals misbruik, of buitensluiting). En als het toch zou gebeuren, helpen de afspraken om het te zien en bespreekbaar te maken.

De Bijbel leert ons dat elk mens waardevol is voor God, en dus telt iedereen mee in de gemeente. Daarom willen we elkaar met respect behandelen, en eerlijk en betrouwbaar zijn.

Hieronder staan praktische regels die dat concreet maken. De kerkenraad vraagt jou, als kerkelijk vrijwilliger, om deze regels te onderschrijven. We gaan ervan uit dat als je je aanvraag voor een V.O.G. in gang zet, je het eens bent met deze gedragscode en je je houdt aan onderstaande regels.

1. Ik accepteer en respecteer de ander zoals hij/zij is en discrimineer niet.
2. Ik houd rekening met de grenzen die de ander aangeeft.
3. Ik val de ander niet lastig.
4. Ik breng de ander geen schade toe.
5. Ik maak op geen enkele manier misbruik van mijn machtspositie.
6. Ik maak geen gemene grappen of opmerkingen over anderen.
7. Ik negeer de ander niet.
8. Ik doe niet mee aan pesten, uitlachen of roddelen.
9. Ik gebruik geen geweld, en ik bedreig de ander niet.
10. Ik kom niet ongewenst te dichtbij en raak de ander niet tegen zijn of haar wil aan.
11. Ik geef de ander geen seksueel getinte aandacht.
12. Ik stel geen ongepaste vragen en maak geen ongewenste opmerkingen over iemands persoonlijk leven of uiterlijk.
13. Ik denk goed na als ik internet, e-mail, apps en andere digitale communicatiemiddelen gebruik. Ik zorg dat de privacy van anderen niet in gevaar komt.
14. Dingen die mij in mijn functie in vertrouwen zijn verteld, vertel ik niet aan anderen door.
[Natuurlijk moet je wel dingen vertellen als er een gevaarlijke situatie ontstaat als je het *niet* zou vertellen, of als het voor jezelf te zwaar is om het alleen te dragen (bv iemand die jou vertelt dat hij suïcidale gedachten heeft, of vertelt dat hij iemand in elkaar gaat slaan). Vraag dan toestemming aan de ander als het enigszins kan, en vertel het niet aan zomaar iemand, maar aan de dominee, een ouderling of een vertrouwenspersoon. Zij kunnen je helpen bedenken hoe het verder moet.]

Deze gedragscode is vastgesteld in januari 2026 door de kerkenraad van de Hervormde Gemeente Werkhoven.

Bijlage 2

Lijst van functies van vrijwilligers, als bedoeld in 'GR 16 Veilige gemeente' (Generale Regeling van de Protestantse Kerk in Nederland), in de Hervormde gemeente Werkhoven.

Generale Regeling 16 art.2. lid 2.

Tot de in lid 1 bedoelde personen behoren in ieder geval:

- a) alle ambtsdragers;*
- b) alle anderen die namens de gemeente pastorale taken hebben;*
- c) functies waarin men op zo'n regelmatige basis (bege-)leiding geeft aan minderjarigen of kwetsbare mensen dat er een persoonlijke band kan ontstaan;*
- d) functies waarin men herhaaldelijk als enige volwassene samen is met minderjarigen of kwetsbare mensen;*
- e) vertrouwenspersonen als bedoeld in art. 3;*
- f) overige functies waarbij de genoemde verklaring door de kerkenraad een zinvol preventief middel wordt geacht.*

Binnen de Hervormde gemeente Werkhoven zijn dat in ieder geval:

1. Alle ambtsdragers
2. Aangewezen bezoekbroeders, -zusters
3. De Interne Vertrouwenspersonen (IVP)
4. Alle catecheten en mentoren van de catechesegroepen
5. Leiding van de kinder-, tiener, jeugd- en bijbelclubs: , Jeugdvereniging en kindernevendienst.
6. Alle 16+ oppassers bij de crèches